

โครงการ Thailand - OECD Country Programme (CP)

๑. รายละเอียดโครงการ

- เมื่อปี ๒๕๕๖ (ค.ศ. ๒๐๑๓) Organisation for Economic Co-operation and Development (OECD) ได้เลือกให้ไทยเป็น ๑ ใน ๔ ประเทศ (อีก ๓ ประเทศ ได้แก่ โมร็อกโก เปรู และคาซัคสถาน) ที่ OECD ประสงค์จะพัฒนาความร่วมมือผ่านโครงการ Thailand - OECD Country Programme (CP) เพื่อกระชับความร่วมมือกับไทยอย่างบูรณาการ และอาจจะนำไปสู่การตัดสินใจเข้าเป็นสมาชิก OECD ของไทยในอนาคต

- โครงการ Country Programme (เดิมชื่อโครงการ Country Partnership Programme หรือ CPP) เป็นโครงการความร่วมมือ ๒ - ๓ ปี มีวัตถุประสงค์เพื่อกระชับความสัมพันธ์ระหว่าง OECD กับประเทศไทยและส่งเสริมการมีส่วนร่วมของไทยในหน่วยงานของ OECD ทำให้ไทยสามารถเข้าถึงองค์ความรู้และแนวปฏิบัติที่ดีของ OECD ซึ่งจะช่วยพัฒนาแนวนโยบายภาครัฐของไทยที่จำเป็นเร่งด่วนต่อการส่งเสริมศักยภาพพัฒนาขีดความสามารถ และปฏิรูปกฎระเบียบภายในให้ดียิ่งขึ้น

- แนวทางความร่วมมือภายใต้ CPP สามารถทำได้ใน ๕ รูปแบบ ได้แก่ (๑) การจัดทำรายงานวิเคราะห์นโยบาย (Policy Reviews) เพื่อศึกษา/ประเมินนโยบายด้านนั้น ๆ ของประเทศไทย (๒) การเพิ่มการมีส่วนร่วมของหน่วยงานไทยในองค์กรของ OECD ไม่ว่าจะเป็นการเข้าเป็นสมาชิกหรือผู้สังเกตการณ์ในคณะกรรมการด้านต่าง ๆ ของ OECD เพื่อร่วมแลกเปลี่ยนประสบการณ์และแนวปฏิบัติที่ดี (๓) การจัดการประชุมเชิงปฏิบัติการ/ ฝึกอบรม แก่หน่วยงานต่าง ๆ ของไทย (๔) การรับรองตราสารทางกฎหมาย (Legal Instrument) ของ OECD เพื่อยกระดับมาตรฐานของไทยให้ทัดเทียมสากล และ (๕) การส่งเจ้าหน้าที่จากหน่วยงานของไทยไปปฏิบัติงานชั่วคราวที่สำนักเลขาธิการ OECD ณ กรุงปารีส เพื่อพัฒนาขีดความสามารถของบุคลากรภาครัฐของไทย

- ในส่วนของสาขาความร่วมมือ โครงการ CP ของไทยได้ให้ความสำคัญกับประเด็นยุทธศาสตร์ ยุทธศาสตร์ชาติ ๒๐ ปี แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับที่ ๑๒ การพัฒนาประเทศไทย ๔.๐ รวมทั้งสอดคล้องกับเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืนของสหประชาชาติ (Sustainable Development Goals - SDGs) ได้แก่ (๑) ธรรมาภิบาลภาครัฐและความโปร่งใส (Governance & Transparency) (๒) สภาพแวดล้อมทางธุรกิจและความสามารถในการแข่งขัน (Business Climate and Competitiveness) (๓) ประเทศไทย ๔.๐ (Thailand 4.0) (๔) การเติบโตอย่างทั่วถึง (Inclusive Growth) ทั้งนี้ รูปแบบของสาขาความร่วมมือจะประกอบด้วยทั้งโครงการความร่วมมือที่ต่อยอดจากส่วนที่มีการดำเนินการระหว่าง OECD กับหน่วยงานต่าง ๆ ของไทยอยู่แล้ว และความร่วมมือเพิ่มเติมกับหน่วยงานที่ยังไม่เคยมีความร่วมมือกับ OECD มาก่อน

๒. ประโยชน์ที่จะได้รับ

- ประโยชน์ทางตรง

- เป็นช่องทางให้ไทยรับทราบพัฒนาการ เข้าถึงองค์ความรู้ และคลังข้อมูลต่าง ๆ ของ OECD ซึ่งล้วนสอดคล้องกับวาระปฏิรูปเชิงโครงสร้างของประเทศในปัจจุบัน

- ยกระดับมาตรฐานและแนวปฏิบัติที่ดี ซึ่งช่วยสนับสนุนการพัฒนาประเทศภายใต้แผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ ฉบับใหม่ (ฉบับที่ ๑๒ พ.ศ. ๒๕๖๐ - ๒๕๖๔ หรือ ค.ศ. ๒๐๑๗ - ๒๐๒๑) ซึ่งจะมุ่งเน้นการก้าวข้ามกับดักรายได้ปานกลาง (Middle-Income Trap) สู่การเป็นประเทศที่มีรายได้สูง และ

- เสริมสร้างความน่าเชื่อถือทางเศรษฐกิจให้กับประเทศ ซึ่งจะช่วยให้ไทยได้ประโยชน์เข้าถึงข้อมูลแนวโน้มและมีส่วนร่วมในการกำหนดระเบียบกติกามาตรฐานด้านการค้าและการลงทุนระดับโลก และใช้ประโยชน์ในการปรับปรุงเพิ่มขีดความสามารถและยกระดับมาตรฐานของไทย รวมทั้งสร้างความเชื่อถือต่อมาตรฐานของไทยจากประเทศสมาชิก OECD

- ประโยชน์ทางอ้อม

- ช่วยปูทางสู่การเข้าเป็นสมาชิก OECD หากไทยตัดสินใจที่จะเข้าร่วมในอนาคต และจะช่วยทำให้กระบวนการปรับตัวในช่วงเปลี่ยนผ่านเป็นไปโดยง่ายและรวดเร็วขึ้น

๓. สถานะล่าสุดของ CP

- ไทยเป็น CP candidate เพียงประเทศเดียวที่เพิ่งเริ่มกระบวนการจัดทำ CP กับ OECD เนื่องจาก OECD ได้ระงับโครงการเป็นการชั่วคราว สืบเนื่องจากเหตุการณ์ทางการเมือง อย่างไรก็ตาม กระทรวงการต่างประเทศได้ชี้แจงผ่านสถานเอกอัครราชทูต ณ กรุงปารีส และในการประชุมหารือกับคณะผู้แทน OECD ในโอกาสต่าง ๆ อย่างต่อเนื่อง ทำให้ประเทศสมาชิก OECD มีความเข้าใจและเชื่อมั่นเกี่ยวกับกระบวนการปฏิรูปของไทย และพัฒนาการทางการเมืองภายในของไทยที่เป็นบวกอย่างชัดเจน จนเมื่อวันที่ ๑๓ มี.ค. ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) คณะกรรมการ External Relations Committee (ERC) ของ OECD ได้มีมติอย่างเป็นทางการให้ OECD อนุมัติโครงการ CP กับไทย โดยนายกรัฐมนตรีได้มอบหมายให้กระทรวงการต่างประเทศ (กต.) และสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) จัดการประชุมกับหน่วยงานที่เกี่ยวข้องเพื่อให้ได้ข้อสรุปเกี่ยวกับสาขาความร่วมมือภายใต้โครงการ CP รวมทั้งมอบหมายรัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ ในขณะนั้น) กำกับติดตามการดำเนินโครงการ CP และขอให้ กต. ประชาสัมพันธ์และสร้างความตระหนักรู้เกี่ยวกับโครงการ CP ผ่านสื่อสังคมออนไลน์ด้วย

- ภายหลังจาก OECD ได้มีมติอนุมัติโครงการ CP ของไทย กต. และ สศช. ได้หารือเรื่องการจัดทำโครงการ CP กับหน่วยราชการไทยอย่างต่อเนื่อง โดยไทยได้มีหนังสือยืนยันตอบรับการเข้าร่วมโครงการ CP พร้อมนำเสนอโครงการและประมาณการค่าใช้จ่ายจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง ๙ แห่ง จำนวน ๑๖ โครงการ (รายละเอียดตามข้อ ๔)

- เมื่อวันที่ ๒๒ ส.ค. ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) ครม. มีมติเห็นชอบและอนุมัติเรื่องการแสดงเจตจำนงที่จะร่วมมือกับ OECD ในการดำเนินโครงการ CP กับ OECD ตลอดจนมอบหมายให้ สศช. เป็นหน่วยงานหลักในการดำเนินโครงการ CP ต่อไป โดย กต. เป็นผู้ประสานงาน OECD ร่วมกับ สศช. ต่อมา เมื่อวันที่ ๒๔ ส.ค. ๒๕๖๐ (ค.ศ. ๒๐๑๗) นายสุวิทย์ เมษินทรีย์ รมต.นร. ในขณะนั้น และนาย Ángel Gurría เลขาธิการ OECD ได้ร่วมลงนามในหนังสือแสดงเจตจำนงความร่วมมือระหว่างรัฐบาลไทยกับ OECD ระหว่างการเยือนไทยอย่างเป็นทางการของนาย Gurría

- กต. ได้เจรจาจัดทำบันทึกความเข้าใจ (Memorandum of Understanding หรือ MoU) ของโครงการ CP ผ่าน สอท. ณ กรุงปารีส ตามที่ได้หารือกับ สศช. และหน่วยงานที่เกี่ยวข้อง โดย MoU ระบุหลักเกณฑ์ความร่วมมือครอบคลุมสำหรับทั้งโครงการย่อยจำนวน ๑๖ โครงการ ซึ่งช่วยให้ทุกโครงการย่อยได้รับสิทธิประโยชน์ภายใต้เงื่อนไขที่สอดคล้องกัน

- เมื่อวันที่ ๘ พ.ค. ๒๕๖๑ ครม. มีมติอนุมัติตามที่ กต. เสนอ โดยเห็นชอบในร่าง MoU และอนุมัติให้รัฐมนตรีประจำสำนักนายกรัฐมนตรี (นายกอบศักดิ์ ภูตระกูล) หรือผู้แทน ลงนามใน MoU ตลอดจนอนุมัติงบประมาณตามที่ กต. เสนอ ต่อมา เมื่อวันที่ ๓๑ พ.ค. ๒๕๖๑ (ค.ศ. ๒๐๑๘) นายกอบศักดิ์ฯ และนาย Gurría ได้ร่วมลงนาม MoU โครงการ CP ระหว่างการประชุมคณะมนตรี OECD ระดับรัฐมนตรี (The Meeting of the OECD Council at Ministerial Level หรือ MCM) ระหว่างวันที่ ๓๐ - ๓๑ พ.ค. ๒๕๖๑ ณ กรุงปารีส

๔. สาขาโครงการภายใต้โครงการ CP

(๑) โครงการ Improving Integrity and Governance in the Public Sector/ Designing Effective Anti-corruption Policies โดยสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาระบบราชการ (ก.พ.ร.) เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อจัดทำผลการศึกษาและข้อเสนอแนะแนวทางการเสริมสร้างสุจริตธรรมด้านการบริหารงานภาครัฐของประเทศไทย โดยเป็นโครงการที่ร่วมมือกับ OECD ต่อเนื่องเป็นระยะที่ ๒

(๒) โครงการ Supporting Open and Connected Governance and Stakeholder Engagement โดย ก.พ.ร. เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อจัดทำการประเมินระบบราชการ เพื่อปรับปรุงให้มีคุณลักษณะเป็นระบบราชการ ๔.๐ ตามรูปแบบที่เป็นที่ยอมรับของสากล

(๓) โครงการ Advancing Budget Reform โดยสำนักงบประมาณ เป็นหน่วยงานหลักเพื่อศึกษาแนวปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) ในการบริหารจัดการด้านงบประมาณของประเทศสมาชิก OECD และเสนอแนะแนวทางการปฏิรูประบบงบประมาณของประเทศไทยในปัจจุบัน

(๔) โครงการ Improving the Business Climate through an OECD Investment Policy Review โดยกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กต. เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อวิเคราะห์และให้ข้อเสนอแนะด้านการปรับปรุงกฎระเบียบด้านการลงทุนของไทย โดยเฉพาะประเด็นเรื่องการคุ้มครองการลงทุน

(๕) โครงการ Implementing Regulatory Reform and Mainstreaming Good Regulatory Practice โดยสำนักงานคณะกรรมการกฤษฎีกา เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อศึกษาวิเคราะห์โครงสร้างและกระบวนการออกกฎหมายและกฎระเบียบของไทย เพื่อระบุปัญหาและสาเหตุที่กฎหมายเป็นอุปสรรคต่อการพัฒนาประเทศ

(๖) โครงการ Developing Competition Policy โดยสำนักงานคณะกรรมการการแข่งขันทางการค้า เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อพัฒนาการดำเนินงานของสำนักงานฯ ภายใต้กฎหมายฉบับใหม่ให้มีประสิทธิภาพและเกิดประสิทธิผล

(๗) โครงการ Fostering Responsible Business Conduct โดยกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กต. เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อส่งเสริมการพัฒนาและการเติบโตทางเศรษฐกิจอย่างครอบคลุม ผ่านการสนับสนุนการดำเนินธุรกิจด้วยความรับผิดชอบ

(๘) โครงการ Supporting SME Policy: Strengthening Regional Innovation Clusters โดยสำนักงานส่งเสริมวิสาหกิจขนาดกลางและขนาดย่อม (สสว.) เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อศึกษารูปแบบและวิธีการสร้างนโยบายและมาตรการส่งเสริมและกระตุ้นให้เกิดการยกระดับคุณภาพและประสิทธิภาพของ SMEs ไทย รวมทั้งการเชื่อมโยงและยกระดับให้ SMEs ไทยสามารถมีส่วนร่วมและเป็นส่วนหนึ่งของห่วงโซ่อุปทานของการลงทุนโดยตรงจากต่างประเทศ

(๙) โครงการ Supporting SME Policy: The ASEAN SME Policy Index โดย สสว. เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อจัดทำข้อเสนอแนะในการปรับปรุงนโยบายการส่งเสริม SMEs ของไทยให้มีประสิทธิผลมากขึ้น ได้รับการยอมรับจากหน่วยงานที่เกี่ยวข้องใน ๓ มิติการพัฒนา ภายใต้ตัวชี้วัดด้านนโยบายการส่งเสริม SMEs ของอาเซียน

(๑๐) โครงการ Enhancing Science, Technology and Innovation Policies โดยสำนักงานคณะกรรมการนโยบายวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรมแห่งชาติ เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อศึกษาวิเคราะห์ข้อมูลสถิติ นโยบายทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศ (Best Practices) และกรณีศึกษาของไทยด้านวิทยาศาสตร์ เทคโนโลยีและนวัตกรรม เพื่อจัดทำรายงาน Thailand STI Country Profile และ STI Outlook รวมทั้งเพื่อศึกษาและวิเคราะห์เชิงเปรียบเทียบศักยภาพและขีดความสามารถของอุตสาหกรรมยุทธศาสตร์ของประเทศ (S-Curve Industries)

(๑๑) โครงการ Developing Teaching and Learning โดยสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาขั้นพื้นฐาน กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อพัฒนาหลักสูตรการเรียนการสอน การวัด และประเมินผลที่มีคุณภาพและมาตรฐานระดับสากล

(๑๒) โครงการ Supporting the Digital Economy โดยกระทรวงดิจิทัลเพื่อเศรษฐกิจและสังคม เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อศึกษาแนวทางการปฏิบัติที่เป็นเลิศของประเทศสมาชิก OECD ในการประเมินผลนโยบาย

การพัฒนาด้านดิจิทัลและศึกษาเปรียบเทียบกับแนวทางการปฏิรูประบบดิจิทัลของประเทศไทยในปัจจุบัน เพื่อ
ทบทวนการดำเนินงานในการส่งเสริมเศรษฐกิจดิจิทัลของไทย

(๑๓) โครงการ Modernizing Education and Skills Development โดยสำนักงานคณะกรรมการการ
อาชีวศึกษา กระทรวงศึกษาธิการ เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อศึกษาติดตามการพัฒนาที่เหมาะสมในการพัฒนาครู
และผู้เรียนอาชีวศึกษาให้สอดคล้องกับการพัฒนาระเบียงเศรษฐกิจภาคตะวันออก เพื่อรองรับนโยบาย
ประเทศไทย ๔.๐

(๑๔) โครงการจัดทำรายงานการทบทวนสถานการณ์ประเทศไทยเชื่อมโยงหลายมิติ (Thailand's Multi-
Dimensional Country Review) โดย สศช. เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อจัดทำรายงานประเมินสถานการณ์ของ
เศรษฐกิจไทยในภาพรวม และให้ข้อเสนอแนะเชิงนโยบายสำหรับการพัฒนาประเทศอย่างเป็นองค์รวม และมี
ความหลากหลายมิติที่เชื่อมโยงกัน

(๑๕) โครงการ Thailand's Economic Assessment 2019 โดย สศช. เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อจัดทำ
รายงานประเมินสถานะทางเศรษฐกิจของประเทศไทย ปี ๒๕๖๒ เพื่อเป็นเครื่องมือวิเคราะห์เศรษฐกิจมหภาค
ของประเทศ เพื่อเป็นแนวทางในการกำหนดประเด็นขับเคลื่อนการพัฒนาที่สำคัญทั้งในระยะสั้นและระยะยาว ที่
สอดคล้องกับแผนพัฒนาฯ ฉบับที่ ๑๒ และยุทธศาสตร์ชาติ

(๑๖) โครงการ Strategic Coordination and Monitoring โดยกรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ กต. และ
สศช. เป็นหน่วยงานหลัก เพื่อกำกับดูแลภาพรวม ประสานงาน และติดตามความคืบหน้าโครงการ CP ให้เป็นไป
อย่างมีองค์รวม มีทิศทางที่สอดคล้องเกื้อกูลซึ่งกันและกันและไม่ซ้ำซ้อน

* * * * *

กองนโยบายเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
กรมเศรษฐกิจระหว่างประเทศ
๒๘ สิงหาคม ๒๕๖๑